

.../2014. (...) OGY határozat
Budapest főváros közigazgatásának átalakításáról

Az Országgyűlés elismerve, hogy Budapest főváros közigazgatása jelentős átalakítást igényel, a következő határozatot hozza:

1. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy vizsgálja meg annak a lehetőségét, hogy hogyan valósulhatna meg az ún. „City-modell” Budapest esetében, és törvényjavaslatot dolgozzon ki Budapest főváros közigazgatásának átalakítása érdekében az alábbi szempontok figyelembevételével.

Határidő: 2014. december 31.

Felelős: miniszterelnök

2. Budapest az ország életében más településsel nem hasonlítható össze, kiemelkedő szerepe van. Budapest organikus fejlődése az ország fejlődésének legfontosabb motorja. Ha Budapest saját erejét, belső adottságait jól kihasználva prosperál, akkor az az egész ország javára válik. Ha pedig a város nem működik jól, akkor annak az egész ország a kárát látja. Éppen ezért messze önmagán túlmutató jelentőségű a fővárosra vonatkozó törvény szabályozási rendszere.

3. A kerületekre szétosztott vagyonban és szabályozási önállóságban megnyilvánuló, elkülönült kerületi érdekek olyan mértékben szemben állnak egymással, hogy tulajdonképpen a gazdag város arra lenne ítélve, hogy kerületei csakis a kerületi határokon belül, s az úgynevezett kerületi érdekekre való tekintettel költsékezzenek, és így a város egészét szolgáló költségvetési forrásból csak nehezen megvalósuló, többnyire nem közvetlenül profitot termelő beruházások finanszírozására nem futná a fővárosi szint rendelkezésére álló vagyonból. A legsúlyosabb probléma a fővárosban jelenleg is a környezetvédelem, a bűnözés, a közlekedés problémája.

5. A City-konceptió lényege, hogy Budapesten belül létre kell hozni egy belső övezetet, központi kerületet vagy városmagot, ez az ún. „City”. Ebben a belső övezetben az önkormányzati jogok gyakorlója a fővárosi önkormányzat lenne, ő adná át általa, illetve a törvény által meghatározott önkormányzati jogokat a belső övezeten belüli kerületi elöljáróságok részére. Ebből következően más típusú önállósággal rendelkezének a City-n belüli belső, azaz elöljárósági kerületek és a Cityn kívül eső külső kerületek, amelyek legfőképpen a tulajdonnal való rendelkezés különbségeiben nyilvánulnának meg.

7. A City csak úgy hozható létre, ha a törvény létrehoz egy központi kerületet, melyben kerületi önkormányzati jogokat a fővárosi közgyűlés gyakorolja. A City többé-kevésbé az 1949 előtti Budapest határait követné, mégpedig a következő megoldással. Tartalmazná a belbudai és a fontosabb hegyvidéki területeket: az I., II., XI., XII. kerületet, valamint a pesti városmaghoz tartozó, illetve abba belenyúló kerületeket: V., VI., VII., VIII., IX., XII., XIV.

kerületeket. Ezek válnának előljárósági kerületté, összesen 12 kerület a jelenlegi 22-ből. Ez egyébként a pesti oldalon – s a budai oldal egy része is – régi természetes határa volt Budapest városának. Így a Cityn kívül maradna és viszonylag nagyobb önállósággal rendelkezne a Budapestet északról keleti irányon át dél felé övező peremkerületi rész.

8. A City-n belül a törvény keretei között a fővárosi közgyűlés rendelete döntené el, hogy mi kerülne az előljárósági kerület feladat- és hatáskörébe. Az előljárósági kerületek több szempontból ugyanazokat a közszolgáltatásokat látnák el, mint a többi kerület, azonban két fontos jog, az ingatlanvagyon hasznosításának joga, valamint a rendezési terv elfogadásának a joga döntési szinten a központi kerületnél, azaz a fővárosi közgyűlésnél maradna. Ezekben az esetekben az előljárósági kerületek képviselő-testülete véleményezési vagy javaslattevési joggal élhetne.

Indokolás

Az ún. „City-modell” Európa több városában került kialakításra. Ha a főváros közigazgatását újraszabályozó törvény megalkotásakor a törvényhozók kizárólag a város optimális működésének modelljét keresnék, akkor jó esély lenne ennek a megtalálására. A modell ugyanis adott: a Budapesthez hasonló nagyságú, jelentőségű európai fővárosok, például Bécs és Párizs, és ezen belül is ennek a két nagyvárosnak a City-n belüli működése adja a mintát. Másfelől pedig Budapest saját közigazgatási története adott, ami a múlt századtól, 1873-tól egészen 1949-ig egy jóval kisebb területen, de működött.

A legkülönbözőbb időben és különböző politikai szándékok mentén, de többen is szorgalmazták a City-koncepciót, ugyanakkor ellene is voltak. A City-koncepció maga viszonylag hosszú múltra nyúlik. Olyan szakmai elképzelés, amely a budapesti kerületek folyamatosan fel-felmerülő átszervezési igényével, illetve az új önkormányzati rendszer kialakításával kapcsolatosan kristályosodott ki.

A főváros City-koncepción alapuló átalakítása több területen is alapos megoldást jelentene olyan sürgető problémákra, mint az egységes parkolási rendszer kiépítése, egységes nyitva tartás a szórakozóhelyeken, egységes ügyintézés a hivatalokban, lehetővé válna a településrendezési-településfejlesztési koncepciók összehangolása.

A peremkerületek történelmileg is önálló közigazgatási egységként működtek valamikor (lásd Újpest). A kerületek szerkezete (településszerkezet) is jól mutatja a belvárostól lényegesen eltérő különbözőségeket (pl. XVI. kerület kertvárosias, falusias szerkezetű). Ezek a szerkezeti sajátosságok a belvárosétól eltérő fejlesztési irányokat írnak elő, s ezekbe a fejlesztésekbe a peremkerületek sokkal jobban együtt tudnak működni az agglomerációs településekkel, mint a belvárossal. Ugyanez vonatkozik az infrastruktúrára, közlekedési hálózatra is, ahol a peremkerületek az agglomerációs kistelepülésekkel tudnak közös koncepciót kialakítani az azonos érdekek mentén.

A történelmi múlt miatt a peremkerületek mindig is vágytak az önállóságra, jobban boldogulnak egyedül, mint a „nagy” Budapestbe olvasztva, kiszolgáltatva annak, hogy a legtöbb fejlesztési pénzt a belváros viszi el.

Budapest, 2014. június 4.

dr. Fodor Gábor
független

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Határozati javaslat

Dr. Kövér László

az Országgyűlés Elnöke részére

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. §-a (4) bekezdése alapján mellékelten benyújtom a **Budapest főváros közigazgatásának átalakításáról** szóló határozati javaslatot.

Budapest, 2014. június 4.

dr. Fodor Gábor
független